

Euroopa kaitsevalmiduse tugevdamine

1. Euroopa Liidu kaitsealgatused peavad **toetama NATO võime-eesmärkide** saavutamist koos selge ajajoonega hiljemalt aastaks 2030. Keskenduda tuleb kriitiliste puudujääkide kõrvaldamisele, sealhulgas **õhukaitsele, laskemoonale ning kaugtule ja meredomeeni võimekusele**.
2. Kasvatada tuleb **Euroopa kaitsetööstuse suutlikkust toota kriitilisteks võimearendusteks vajalikke tooteid tõhusalt ja massiliselt** juba lähiaastatel. Selleks tuleb kasutada nii ELi rahastust kui ka liikmesriikide kaitsekulutuste kasvu. Toetame kriitiliste võimete saavutamiseks tootmiseesmärkide kokkuleppimist Euroopa Liidu tasemel, samuti kriisikindluse saavutamiseks vastavate varuosade eelladustamist.
3. Euroopa Liidu kaitsealgatused peavad olema **võimalikult avatud Ukraina, ELi-väliste NATO liitlaste ning teiste samameelsete kolmandate riikide** osalusele.
4. ELi kaitsevalmiduse kiiremaks kasvatamiseks oleme valmis **ELi eelarve tagatisel ühisaenuks**, mis pakuks liikmesriikidele lisaks laenudele ka toetuseid enne järgmist ELi pikaajalise eelarve perioodi (MFF 2028+). Eesti eesmärk on leida võimalikult solidaarne ELi-ülene lahendus lisaks riiklike kaitsekulude suurendamisele, sest ELi kaitsevalmidus on Euroopa avalik hüve.
5. ELi eelarve toel tuleb ellu viia **Euroopa Liidu kaitsevaldkonna ühishuviprojektid**. Eesti prioriteedid on laskemoona tootmise suurendamine ja laskemoonaladude loomine, Euroopa õhu- ja raketikaitse kõikehõlmava ja NATOga täielikult integreeritud kilbi loomine, idapiiri kaitseliini loomine, drooniseire ja -tõrje võimekused, sõjalise liikuvuse edasiarendamine (fookusega kahese kasutusega taristuprojektide rahastamisel) ning merealuse taristu kaitse võimekuse loomine.
6. Parandada tuleb **erakapitali kättesaadavust** Euroopa kaitsetööstuse ettevõtetele, sealhulgas ettevõtete kasvufaasi toetamiseks. Selleks tuleb **eemaldada Euroopa Investeerimispanka piirangud** ka puhtalt kaitseotstarbelistele toodetele (relvad ja laskemoon). Lahendada tuleb ka kaitsevaldkonna jätkusuutliku investeeringuna käsitlemisega seotud küsimused.
7. Kiireloomuliselt tuleb luua **Euroopa kaitse ühtne turg**. ELi ühtsel turul tuleb kohaldada NATO standardeid ning ühtlustada ja lihtsustada kaitseotstarbeliste toodete sertifitseerimist ja ekspordiprotsesse (litsentsid, load, sertifikaadid).
8. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna **hangetes** osalemise nõuded peavad tagama võrdsed võimalused väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Soodustada tuleb kaitsetoodete **ühishankeid** ja parandada nende koordineerimist. Liikmesriikidele peab jääma pädevus tulenevalt julgeolekuolukorrast otsustada, kellelt kaitsetooteid ja -varustust hankida, et tagada varustuse õigeaegne kättesaadavus.
9. Väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemine **Euroopa Liidu kaitsevaldkonna arendusprogrammides** (nagu Euroopa Kaitsefond ning Euroopa kaitseinvesteeringute programm) peab muutuma senisest lihtsamaks. Oluline on programmide raames toetada selliste uuenduslike lahenduste väljatöötamist, millele oleks tagatud nii nõudlus kui ka turg. Lahenduste innovatsioonitsükkel tuleb

muuta palju lühemaks (ideest turukõlbliku toote või teenuseni 0,5–1,5 aastaga).

10. Kosmose, side- ja küberkaitse valdkondades tuleb suurendada kaugseire andmete kättesaadavust ning arendada Euroopa Liidu toel vastavaid kahese kasutusega teenuseid (nagu kaugseire rakendused, turvalised sidelahendused, täpne positsioneerimine ning autonoomsed ja küberkindlad süsteemid).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 19.06.2025